

El Museu Episcopal de Vic

per REDACCIÓ

*L'any 1891 s'inaugurà el Museu Episcopal de Vic
que amb el pas del temps ha esdevingut el més important
dels eclesiàstics que hi ha a Catalunya. També en ell s'hi troben
interessants peces que formen part del patrimoni cultural,
històric i artístic del Berguedà.*

Síntesi històrica

El bisbat de Vic té els seus orígens a finals del segle V, i el primer bisbe documentat és Cinidi que era present al Concili de Toledo l'any 516; la seu vigatana va desaparèixer a finals del s. VI i no es va restaurar fins que el comte Guifré el Pelós va ocupar la zona, organitzant la repoblació i la formació del comtat d'Osona, i restaurant al mateix temps el bisbat.

Des d'aleshores Vic s'ha mantingut, com a seu episcopal, fins als nostres dies essent una de les més importants de Catalunya, tant per la seva significació històrica com cultural.

Avui, la seva jurisdicció s'estén a 242 parròquies i 19 filials, amb una extensió de 4.059 km² sobre tota la comarca d'Osona, gran part del Ripollès i del Bages, de l'Anoia, la Selva, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental, la Garrotxa i la parròquia berguedana de Borredà, que va quedar-hi incorporada l'any 1835, al separar-se de Solsona.

El Museu Episcopal de Vic

El bisbat de Vic és propietari del Museu, el primer museu eclesiàstic de Catalunya, tant pel que fa a la seva anti-

guitat com per la gran quantitat de peces d'art que acull.

El Museu ocupa l'edifici de l'antic Col·legi-Seminari de Sant Josep, al costat de la Catedral (Plaça Abat Oliba) i fou inaugurat el 7 de juliol de 1891 pel bisbe Josep Morgades.

Amb la inauguració s'acomplia el projecte d'un grup de vigatans que des de l'any 1867, arran de l'exposició Retrospectiva d'Art de Barcelona, van intentar fer a Vic una exposició semblant amb tot el llegat artístic de la ciutat i comarca. Des d'aquesta data, l'interès anà en augment i l'any 1888 la ciutat de Vic aportà un conjunt important d'obres d'art a l'Exposició Universal de Barcelona, obres d'art que eren propietat del municipi o havien estat recollides pel bisbe Morgades.

Ell mateix cedí els locals pel primer Museu i en redactà els estatuts (encara vigents) i s'encarregà de recollir material a tots els racons del bisbat de Vic i també del de Solsona car fou Administrador Apostòlic d'aquest bisbat dels anys 1891 al 1895.

El seu íntim col·laborador fou mossèn Josep Gudíol i Cunill que fou nomenat conservador del Museu l'any 1898 i es mantení en el càrrec fins a l'any 1931.

Al bisbe Morgades es deu que el Museu Episcopal de Vic conservi importants

peces del Berguedà, car la tasca de conservació feta des de Vic, també es va fer des de Solsona; totes les peces artístiques es traslladaven al Museu de Vic, l'únic lloc on aleshores es podien guardar, catalogar i estudiar.

L'any 1895 era nomenat bisbe de Solsona Ramon Riu i Cabanes que fundà el Museu Diocesà tot seguit, l'any 1896; amb aquesta fundació recollia la idea del bisbe Morgades i alhora intentava aconseguir que els objectes traslladats a Vic retornessin al bisbat i més concretament al Museu. Malauradament aquest últim propòsit no s'aconseguí i és per això que trobem obres d'art del Berguedà en aquest museu.

La major part de les peces berguedanes van entrar al Museu de Vic abans de l'any 1893 o entre els anys 1904-1906 per una raó que desconeixem. El fons museístic de Vic és classificat en seccions: Secció d'Arqueologia, Pintura Romànica, Escultura Romànica, Escultura Gòtica, Pintura Gòtica, Orfèria Religiosa, Numismàtica, Vidrieria, Ceràmica, Teixits, Indumentària Religiosa i Guadamassils.

Secció d'Arqueologia

Aquesta Secció conserva del Berguedà un conjunt de destrals neolítiques de

pedra basàltica que ja figuren en l'inventari de l'any 1893, però de les quals no sabem el lloc exacte de procedència.

- Castellar de N'Hug: 14 destrals de basalt (0,05 a 0,150 mt.)
1 pedra polida (0,059 mt.)
- Sant Vicenç de Rus: 2 destrals de basalt (0'082 i 0'135 mt.)
- La Pobla de Lillet: 4 destrals de basalt (0,082 a 0'115 mt.)
- Berga: 3 destrals de basalt (0,092 a 0,14 mt.)
- Prop de Berga: 6 destrals de basalt (0,038 a 0,115 mt.)
1 tros d'os (0,17 mt.)

ARXIU GUDIOL / CATALUNYA ROMÀNICA

Crist en Majestat de St. Maurici de la Quar.

Secció d'Escultura Romànica

Juntament amb la secció d'Escultura Gòtica conserva talles del Berguedà gairebé desconegudes.

Crist en Majestat de Sant Maurici de la Quar

Talla de fusta policromada que representa a Crist en la creu, amb el braços oberts, els peus creuats i el cap coronat. És una obra considerada de finals del segle XIII la qual pertany al Museu des d'abans de l'any 1893.

Crist en Majestat de Sant Salvador de la Vedella

Talla de fusta de Crist en Majestat assegut a manera del model iconogràfic de "Maestas Domini" (68 cm. d'alt), datat a la segona meitat del segle XII i que forma part del fons de Vic des d'abans del 1893.

Mare de Déu de Rus

Talla en fusta d'àlber de la Verge asseguda amb l'infant que ha perdut tota la policromia i també l'Infant. Malgrat trobar-se en estat lamentable la talla és ben proporcionada i se li atribueixen característiques i paral·lelismes amb les Marededéus ripolleses. La talla s'ha datat a finals del segle XIII i com la resta d'exemples esmentats és a Vic abans de 1893.

Secció d'Escultura Gòtica

Crucifix de Bagà

Talla de fusta policromada de finals del segle XIII (els que la consideren Romànica) o de començaments del segle XIV, primera meitat (els que la consideren gòtica). La peça arribà a Vic l'any 1905 i respon a l'imatge de Crist sofrent, propi de la iconografia gòtica.

Majestat de Viver i Serrateix

Talla de fusta de notable qualitat de la primera meitat de segle XIV de la qual cal destacar l'equilibri de les proporcions. Ingressà al Museu l'any 1894.

Mare de Déu de Falgàs

Talla de fusta de la Verge de Falgàs del segon terç del segle XIV; representa la Verge amb el fill a la falda, seguint el model de les Verges romàniques. És a Vic des de l'any 1895.

Secció de Pintura Romànica

Frontal d'altar de Sant Sadurní de Rotgers.

Datat el primer terç del segle XIII ingressà al MEV abans del 1893 i és una de les peces més antigues del Museu ja que figura amb el núm. 6 en l'inventari. El Frontal formà part de l'Exposició Universal de Barcelona l'any 1888.

Degut a l'estat deficient de conservació fou restaurat l'octubre de 1984.

Dedicat a Sant Sadurní, les quatre escenes que envolten la figura central de Crist en Majestat, reproduïxen quatre moments de la vida i martiri del Sant bisbe de Tolosa. En el frontal predominen els colors vermell, blau, groc, negre i blanc i pel traçat de la línia i tractament de conjunt se'l relaciona amb el frontal de Sta. Maria d'Avià i els ripollesos de Vidrà i Toses.

Frontal de Sant Andreu de Sagàs

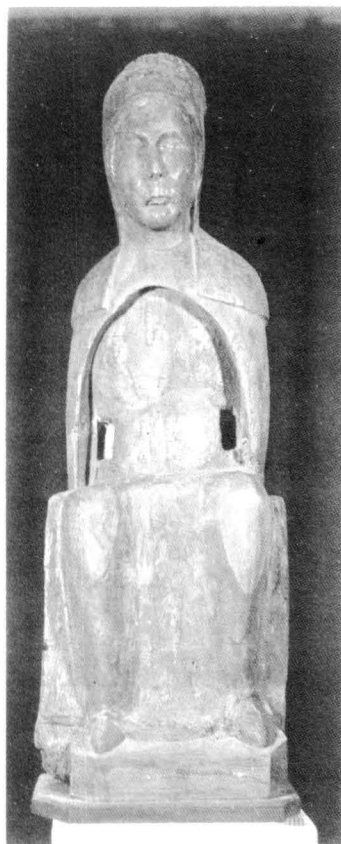
Datat a finals del segle XII o a començaments del XIII, ingressà al MEV abans del 1893. Els laterals d'aquest frontal es conserven al Museu Episcopal i Diocesà de Solsona. Es conserva en una estat excel·lent llevat de petites pèrdues de pintura en el marc.

El tema representat reproduïx el martiri de Sant Andreu, presidint les escenes la figura del Pantocrator envoltat pels quatre símbols dels evangelistes. El frontal s'ha vinculat estilísticament al taller pictòric de Ripoll i se'l relaciona amb els frontals de St. Martí de Puigbó i de Sant Llorenç de Munt.

G. LLOP / CATALUNYA ROMÀNICA

Frontal de Sagàs.

Marededéu de Rus.

Figura d'Àngel de Berga

Talla de fusta que representa un àngel alat. Datada el segle XIV, ingressà l'any 1896.

Secció d'Orfebreria Religiosa**Encenser de Sant Sadurní de Fonollet**

Encenser de bronze fos que es conserva totalment, amb els elements de suspensió. Cronològicament correspon a finals del segle XII o a principis del segle XIII ja que ha perdut la forma esfèrica pròpia dels exemplars romànics, apuntant-se ja les formes variades que el gòtic convertirà en filigrana. És al MEV des de l'any 1904.

BIBLIOGRAFIA

- MORGADES GILI, José; *Catálogo del Museo Arqueológico-Artístico Episcopal de Vic*. Vic 1893.
- JUNYENT, Eduard; *Museus Locals i Particulars de la Província de Barcelona: Vic i Osona*. Diputació de Barcelona, Secció de Publicacions. Sèrie I-3, núm. 4 (s/d).

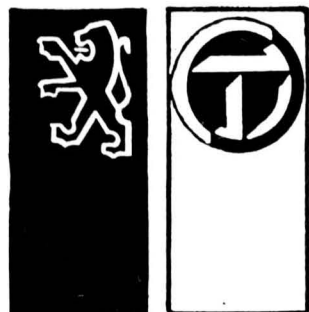
BRACONS i CLAPÉS, Josep; *Catàleg de l'escultura Gòtica del Museu Episcopal de Vic*. Publicacions del Patronat d'Estudis Ausonencs. Publicacions del Museu i Biblioteca Episcopal de Vic, Sèrie Catàlegs/1, Vic 1983.

PASQUAL, Vicenç i RIAL, Ramon; *Guia del Romànic i del Gòtic del Museu de Vic*. Eumo Editorial. Col·lecció L'Entorn, núm. 8, Vic 1985.

PLADEVALL, Antoni; *Museu Episcopal de Vic*, a "Catalunya Romànica", vol. XXII. Museu Episcopal de Vic. Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, Barcelona 1986, pàgs. 13 a 15.

Rosa Serra i Rotés**EL BERGUEDÀ ALS MUSEUS**

La publicació de la sèrie dedicada al *Museu Diocesà i Comarcal de Solsona*, que fins ara havia ocupat aquesta secció amb tres articles, es reprendrà properament, fins a acabar de mostrar tot allò que del Berguedà hi ha en aquest centre museístic de la comarca veïna.

SARAUTO**el seu concessionari****PEUGEOT - TALBOT****Tels. 821 00 50 - 821 00 54 — BERGA****FOTOGRAFIA**

Menorets, 3 - Tel. 821 29 14 - BERGA

Reportatges de:

noces
batejos
primeres comunions
foto estudi
foto industrial
foto publicitària

Qualitat en fotografia